

Beheerovereenkomst kleine landschapselementen

Voor meer én beter leven op het platteland

Hagen, heggen, houtkanten, houtwallen en poelen zijn kleine landschapselementen die het Vlaamse landschap kenmerken. De afgelopen tientallen jaren zijn ze in grote aantallen uit het landschap verdwenen. Een spijtige zaak, want vele van deze houtige landschapselementen hadden cultuurhistorisch gezien een belangrijke betekenis (veekering, brand- en hakhout) op het platteland. Bovendien hebben ze een belangrijke functie voor de natuur: dieren vinden er beschutting en gebruiken ze als trekroute. Samen met de landbouwers wil de Vlaamse overheid deze kleine landschapselementen opnieuw een plaats geven op het platteland.

Als landbouwer bent u de ideale partner om de kleine landschapselementen in uw omgeving te behouden of te herstellen. U kunt een steentje bijdragen door een beheerovereenkomst te sluiten. Door een haag, heg, houtkant, houtwal of poel aan te leggen of te onderhouden:

- creëert u een fraai landschapselement dat tegelijk een grote natuurwaarde heeft;
- draagt u bij aan het behoud van de typische Vlaamse cultuurlandschappen.

U profiteert mee... Niet alleen krijgt u van de overheid een vergoeding in ruil voor de maatregelen. Een gezonde haag, een natuurlijke poel, een mooie houtkant: u bewijst ermee dat u uw bedrijf op een duurzame manier runt. Schaduwrijke plaatsen voor dieren, minder winderosie en bodemerosie, een aantrekkelijk landschap zijn één voor één gratis diensten van de natuur. Meer én beter leven op het platteland: met beheerovereenkomsten gaan ze perfect hand in hand.

Welke maatregelen kunt u nemen?

Kiest u voor een beheerovereenkomst herstel, ontwikkeling en onderhoud van kleine landschapselementen, dan kunt u kiezen voor:

- 1) **aanplant en onderhoud van een nieuwe haag, heg, houtkant of houtwal;**
- 2) **onderhoud van een bestaande haag, heg, houtkant of houtwal;**
- 3) **(her)aanleg en periodiek onderhoud van een nieuwe of onderhoud van een bestaande poel.**

Aanplant en onderhoud van een nieuwe haag, heg of houtkant/houtwal

Praktisch:

- Gebruik geen bestrijdingsmiddelen in de haag, heg, houtkant of houtwal; plaatselijke bestrijding van distels mag wel.

- Gebruik geen meststoffen of slib van rioolwaterzuivering in de haag, heg, houtkant of houtwal.
- Verbrand snoeiafval op een veilige afstand (minimum 20 m) van heg, haag, houtkant of houtwal.
- Wijzig de natuurlijke plantengroei van uw haag, heg of houtkant/houtwal niet. U mag dus geen planten die grenzen aan het houtig landschapselement verbranden, vernietigen, beschadigen of doen afsterven met mechanische of chemische middelen. Enkel als een jonge aanplant overwoekerd dreigt te worden, mag u de vegetatie mechanisch wijzigen.

Bijkomend voor aanplant van een haag:

- Plant een haag en gebruik enkel boom- en struiksoorten die vermeld zijn in een lijst met specifieke, streekeigen soorten. Bespreek met de bedrijfsplanner welke soorten voor u het meest geschikt zijn.
- De haag is minstens 25 m lang; respecteer de plantafstand: die is maximaal 0,5 m

Bijkomend voor aanplant van een heg:

- Plant een heg en gebruik enkel boom- en struiksoorten die vermeld zijn in een lijst met specifieke, streekeigen soorten. Bespreek met de bedrijfsplanner welke soorten voor u het meest geschikt zijn.
- De heg is minstens 25 m lang; respecteer de plantafstand: die is maximaal 2 m.

Bijkomend voor aanplant van een houtkant of houtwal:

- Plant een houtkant/houtwal en gebruik enkel boom- en struiksoorten die vermeld zijn op een lijst met specifieke, streekeigen soorten. Bespreek met de bedrijfsplanner welke soorten voor u het meest geschikt zijn.
- De houtkant of houtwal is maximum 10 m breed.
- De houtkant of houtwal is minstens 1,5 are groot.
- Gebruik plantgoed van minstens 0,4 m hoog; plant de boom- en struiksoorten aan in driehoeksverband en respecteer de plantafstand: die bedraagt maximaal 1,5 m.

Verder:

- Het perceel waarop u de heg, haag, houtkant of houtwal aanplant, moet u vijf jaar lang (de looptijd van de beheerovereenkomst) op 1 januari in gebruik hebben. U toont dit aan via de verzamelaanvraag.
- De haag, heg, houtkant of houtwal zelf moet u vijf jaar (de looptijd van de beheerovereenkomst) ononderbroken in gebruik hebben. U toont dit aan via de verzamelaanvraag.

Onderhoud van een bestaande haag, heg of houtkant/houtwal die hoofdzakelijk bestaan uit streekeigen bomen of struiken

Hierbij gelden de praktische bepalingen van de maatregel 'aanleg van een nieuwe haag, heg of houtkant/houtwal', plus volgende algemene voorwaarden:

- Verwijder de niet-streekeigen soorten uit heg, haag, houtkant of houtwal. Welke soorten dit zijn, wordt vastgelegd in uw beheerovereenkomst.
- Als u snoeihout verwijdert, doet u dit vóór 15 maart.
- Vul de gaten in de haag, heg of houtkant/houtwal op met gelijke soorten.

Bijkomend voor het onderhoud van een bestaande haag:

- De haag is minstens 25 m lang, en 1 m hoog.
- Scheer de haag minstens 1 keer binnen een periode van 2 jaar; en maximaal 2 keer in 1 jaar.

Bijkomend voor het onderhoud van een bestaande heg

- De heg is minstens 25 m lang, 2 meter hoog en 1 m breed.

Bijkomend voor het onderhoud van een bestaande houtkant of houtwal

- De houtkant of houtwal heeft een oppervlakte van 1,5 are en is nergens breder dan 10 m.
- U mag de houtkant of houtwal jaarlijks maximaal voor 1/4 van de totale lengte afzetten.
- Het onderhoud wordt uitgevoerd in overeenstemming met de richtlijnen in de overeenkomst.

(Her)aanleg en periodiek onderhoud van een poel of onderhoud van een bestaande poel

- De minimumoppervlakte van de poel is 25 m², de maximumoppervlakte 150 m².
- De waterdiepte schommelt tussen 0,5 m en 1,5 m. Deze richtlijn geldt voor de aanleg van een nieuwe poel, maar ook een bestaande poel moet gedurende het grootste deel van het jaar aan deze dieptenorm voldoen.
- Laat de poel niet dichtgroeien.
- Voorkom verlanding.
- Zet geen vissen of watervogels uit in de poel.
- Breng geen waterplanten in de poel
- Gebruik geen bestrijdingsmiddelen in de poel of binnen een straal van 5 m rond de poel.

- U mag het water van de poel gebruiken voor het vee.

Verder:

- Het perceel waarop u de poel (her)aanlegt, moet u vijf jaar lang (de looptijd van de beheerovereenkomst) op 1 januari in gebruik hebben. U toont dit aan via de verzamelaanvraag.

- De poel zelf moet u vijf jaar (de looptijd van de beheerovereenkomst) ononderbroken in gebruik hebben. U toont dit aan via de verzamelaanvraag.

- de poel moet hetzij 'aangelegd en onderhouden', hetzij 'onderhouden' worden volgens de technische richtlijnen toegevoegd in de beheerovereenkomst.

De vergoedingen

In ruil voor het uitvoeren van deze maatregelen, ontvangt u jaarlijks een vergoeding van de overheid. De hoogte van de vergoeding hangt af van het pakket.

Aanplant en onderhoud van houtige kleine landschapselementen	
- Aanplant van een haag	2,47 euro per m (3,04 euro bij autochtoon plantgoed)
- Aanplant van een heg	1,41 euro per m (1,54 euro bij autochtoon plantgoed)
- Aanplant van een houtwal/houtkant	37,20 euro per are (49,68 euro bij autochtoon plantgoed)
Onderhoud van bestaande houtige kleine landschapselementen	
- Onderhoud van een bestaande haag	1,50 euro per m
- Onderhoud van een bestaande heg	1,50 euro per m
- Onderhoud van een bestaande houtwal/houtkant	20,98 euro per are
(Her)aanleg en periodiek onderhoud van een poel	
- Aanleg van een kleine poel ¹	95,45 euro
- Aanleg van een middelgrote poel ¹	120,13 euro
- Aanleg van een grote poel ¹	144,57 euro
Onderhoud van een bestaande poel	
- Onderhoud van een kleine poel ¹	24,80 euro
- Onderhoud van een middelgrote poel ¹	34,25 euro
- Onderhoud van een grote poel ¹	47,75 euro

¹ kleine poel: 25 – 50 m², middelgrote poel: 51-100 m², grote poel: 101-150 m²

Waar kunt u een beheerovereenkomst 'kleine landschapselementen' sluiten?

Beheerovereenkomsten die het herstel, de ontwikkeling en het onderhoud van kleine landschapselementen tot doel hebben, zijn in de regel toepasbaar in het Vlaamse Gewest.

Een beheerplan op maat van uw bedrijf

De juiste beheerovereenkomst(en) kiezen voor uw bedrijf: het is geen peulenschil. Het komt er op aan de juiste maatregelen op de juiste plaats te nemen, en daarvoor zijn kennis en maatwerk nodig. De VLM stelt een team van bedrijfsplanners ter beschikking. Ze helpen u om uit te zoeken welke beheerovereenkomsten aangewezen zijn voor uw bedrijf.

Meer info: zie contactgegevens

Vraag uw beheerovereenkomst tijdig aan

Bent u van plan een beheerovereenkomst te sluiten? Houd er dan rekening mee dat uw aanvraag geëvalueerd moet worden. Dien uw aanvraag ruim op voorhand in bij de VLM. **U kunt geen beheerovereenkomsten sluiten via de verzamelaanvraag.** Beheerovereenkomsten starten altijd op 1 januari van het kalenderjaar en hebben een looptijd van vijf jaar.

Meer weten?

Overtuigd van de voordelen van beheerovereenkomst? U kunt op elk moment persoonlijk advies inwinnen bij onze bedrijfsplanners. Toegespitst op uw situatie en op maat van uw bedrijf. Deze service is gratis en vrijblijvend.

U kunt terecht bij de **Dienst Plattelandsbeheer** van onze provinciale afdelingen:

VLM Antwerpen - Cardijnlaan 1 | 2200 Herentals | Tel.: 014 25 83 00 | Fax: 014 25 83 99

VLM Limburg - Koningin Astridlaan 10 | 3500 Hasselt | Tel. : 011 29 87 00 | Fax : 011 29 87 99

VLM Oost-Vlaanderen - Ganzendries 149 | 9000 Gent | Tel.: 09 244 85 00 | Fax: 09 244 85 99

VLM Vlaams-Brabant - Diestsevest 25 | 3000 Leuven | Tel.: 016 31 17 00 | Fax: 016 31 17 99

VLM West-Vlaanderen - Velodroomstraat 28 | 8200 Brugge | Tel.: 050 45 81 00 | Fax: 050 45 81 99